

[Izabela Jaros]

Kreatywne wykorzystanie tablicy interaktywnej w edukacji wczesnoszkolnej (i nie tylko) wcale nie musi wiązać się z zakupem nowych programów. W artykule prezentujemy, w jaki sposób przygotować własne interaktywne ćwiczenia.

Jedną z najmłodszych cyfrowych technologii jest tablica interaktywna. Dzięki różnorodnym zastosowaniom narzędzie to może stać się katalizatorem w procesie kształcenia na każdym etapie edukacyjnym, gdyż posiada ogromny potencjał dydaktyczny, który z jednej strony znacznie uatrakcyjnia oraz usprawnia proces nauczania, a z drugiej – spełnia oczekiwania współczesnych uczniów, należących do Generacji Y, tj. pokolenia cyfrowego, które nie zna życia bez komputera czy Internetu.

Na rynku wydawniczym dostępne jest różnorodne oprogramowanie do tablic interaktywnych. Niezwykle bogata

jest oferta wydawnictw językowych, które najczęściej oferują oprogramowanie kompatybilne z wybranym podręcznikiem do nauki języka obcego. Jednakże tablice wyposażone są również we własne oprogramowania, które umożliwiają nauczycielom tworzenie oryginalnych materiałów dydaktycznych. W artykule przedstawione zostały przykładowe ćwiczenia o tematyce bożonarodzeniowej z wykorzystaniem oprogramowania tablicy SMART Board. Zaprezentowane ćwiczenia dotyczą nauczania języka angielskiego w edukacji początkowej. Jednakże sam schemat można zastosować do przygotowania ćwiczeń w dowolnych językach obcych, również na innych etapach edukacyjnych.

pomysły dla aktywnych

Poniżej zaprezentowany został schemat opracowywania własnych interaktywnych ćwiczeń.

Schemat ćwiczeń

1. Wybieramy nowy plik programu Notebook
2. Wybieramy galerię (obrazek w lewym górnym rogu)
3. Wybieramy folder *Lesson Activity Toolkit 2.0*
4. Wybieramy podfolder *Activities*
5. Testujemy różne ćwiczenia, np.
Anagram, Category sort-image, Image arrange itd.

Przykładowe ćwiczenia

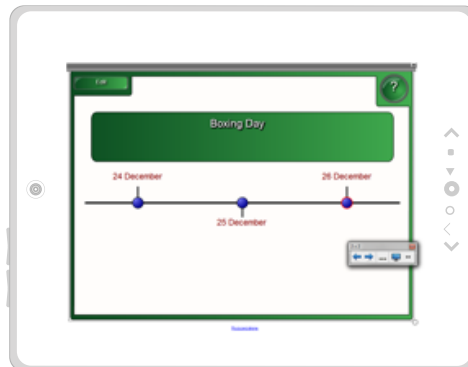
1. Timeline reveal

Z folderu *Activities* należy wybrać podfolder i jednocześnie szablon ćwiczenia o nazwie *Timeline reveal*.

- a. Otworzyć *Interaktywne i multimedia* i wybrać kolor szablonu. Należy dwukrotnie kliknąć wybrany szablon w celu jego aktywowania lub przeciągnąć wybrany szablon na nową stronę programu SMART Notebook, lub też z listy rozwijanej w prawym górnym rogu szablonu wybrać opcję *Wstaw* w programie Notebook.
- b. Każde ćwiczenie przygotowuje się w trybie edycji. W tym celu należy kliknąć *Edit* i przygotować ćwiczenie, czyli z listy rozwijanej *Number of dates* wybrać liczbę dat, które wyświetlą się w ćwiczeniu. Na białych polach wpisać potrzebne daty oraz krótki tekst charakteryzujący określoną datę.

- c. Kliknąć przycisk OK w celu sprawdzenia, jak działa ćwiczenie. Daty pojawiają się na linii w porządku chronologicznym. Po wybraniu daty – dotknięciu jej palcem – pojawia się opis z nią związany. W zaprezentowanym ćwiczeniu przed dotknięciem daty uczeń powinien właściwie ją odczytać oraz podać angielską nazwę dnia związanego ze świętami Bożego Narodzenia.

W celu utworzenia nowego ćwiczenia należy dodać nową stronę i wybrać inny szablon ćwiczenia.

2. Pairs

Kolejna propozycja ćwiczenia nosi nazwę *pelmanism*. To ćwiczenie jest rodzajem gry pamięciowej, polegającej na znalezieniu pasujących par – w tym przypadku przedmiotów związanych ze świętami bożonarodzeniowymi.

W celu przygotowania tego ćwiczenia należy wybrać szablon *Pairs* z folderu *Activities* oraz dokonać wyboru koloru szablonu. Po aktywowaniu szablonu należy przygotować ćwiczenie w trybie edycji, czyli wybrać liczbę par obiektów, które chcemy wykorzystać oraz przeciągnąć obrazki na białe pola. Bogatym źródłem materiału obrazkowego jest dostępny w oprogramowaniu folder *Zasadnicze składniki galerii*. Obrazki wykorzystane w poniższym ćwiczeniu przeciągnięte zostały z podfolderu *Boże Narodzenie (Zasadnicze składniki galerii -> Ludzie i kultura -> Specjalne okazje -> Święta -> Boże Narodzenie)*.

Po przygotowaniu ćwiczenia sprawdzamy jego działanie. Uczniowie podchodzą pojedynczo do tablicy interaktywnej,

pomysły dla aktywnych

wymawiają dwie liczby oraz dotykają palcem prostokąt (karty) z wywołanymi cyframi. W tym momencie karty obracają się, odsłaniając ukryty obrazek. Uczeń powinien nazwać pokazane przedmioty w języku angielskim.

3. Image select

Kolejna propozycja ćwiczenia polega na wybraniu przedmiotu oraz jego nazwy.

W celu przygotowania tego zadania należy wybrać szablon *Image select* oraz jego kolor. Tak jak w przypadku poprzednich ćwiczeń i to należy przygotować w trybie edycji, czyli przeciągnąć odpowiednie obrazki oraz dopisać ich nazwy.

W tym ćwiczeniu w centralnym oknie szybko zmieniają się obrazki przedstawiające wybrane przedmioty. Uczeń podchodzi do tablicy wybiera-dotyka wybrany obrazek oraz jego poprawną nazwę z trzech przedstawionych propozycji odpowiedzi.

4. Sentence arrange

Ostatnia propozycja bożonarodzeniowego ćwiczenia to układanie zdań we właściwej kolejności.

Przygotowanie zadania należy rozpocząć od wyboru szablonu *Sentence Arrange* z folderu *Activities* oraz jego koloru z zakładki *Interaktywne i multimedia*. W trybie edycji w białe pola należy wpisać wyrazy, wyrażenia, zdania we właściwej kolejności. W zaprezentowanym przykładzie wykorzystany został list do św. Mikołaja.

Następnie należy wybrać przycisk OK i sprawdzić, jak działa ćwiczenie. Wpisane elementy pojawią się w innej kolejności. Uczniowie mają za zadanie poukładać zdania we właściwej kolejności, przeciągając kolorowe paski.

pomysły dla aktywnych

W powyższych ćwiczeniach wykorzystane zostały wybrane przykłady szablonów, dostępne w oprogramowaniu SMART Notebook. Warto przetestować pozostałe, również interesujące propozycje szablonów. W tym miejscu należy podkreślić, że w oprogramowaniu dostępnych jest wiele innych narzędzi, które umożliwiają nauczycielom opracowywanie ćwiczeń dostosowanych do potrzeb dydaktycznych. Warto również odwiedzić stronę <http://exchange.smarttech.com/search.html> i zapoznać się z przykładowymi zasobami edukacyjnymi przygotowanymi w programie SMART Notebook.

Multitablica oparta na interaktywnej technologii posiada wiele zalet wspomagających proces nauczania. D. Martin (2009:9-11) do najważniejszych walorów tego środka dydaktycznego zalicza:

- prezentację treści kształcenia w interesujący, wielozmysłowy sposób;
- nieograniczone możliwości prezentacyjne;

- dostosowanie form nauczania do potrzeb edukacyjnych uczniów o odmiennych stylach uczenia się i różnych typach inteligencji;
- oparcie nauczania na kluczowych elementach skutecznego uczenia się: widzenie, słyszenie, mówienie, działanie;
- zwiększenie poziomu zapamiętywania oraz rozumienia prezentowanego materiału nauczania;
- zwiększenie motywacji i zaangażowania uczniów oraz nauczycieli;
- rozwijanie kreatywności nauczających i nauczanych;
- zwiększenie dynamiki lekcji;
- nauczanie przyjazne dla środowiska – zmniejszenie użycia materiałów w formie papierowej;
- wielokrotne wykorzystywanie materiału lekcyjnego dzięki możliwości zapisu całych lekcji;
- ograniczenie czasu potrzebnego na przygotowanie lekcji;
- lepsza współpraca nauczyciela z uczniami, którzy oczekują zastosowania nowoczesnych technologii w szkole.

Powyższa lista korzyści wynikających ze stosowania tablicy interaktywnej, choć jest dość długa, nie wyczerpuje całego jej potencjału. Jednakże do najcenniejszych właściwości tablic elektronicznych należy możliwość kreatywnego wykorzystania specjalistycznego oprogramowania, w które są wyposażone. Każdy nauczyciel może przygotować lekcje, dostosowując je do potrzeb edukacyjnych konkretnej grupy uczniów. Pomimo że zaprojektowanie takich zajęć wymaga wcześniejszego przygotowania materiałów dydaktycznych, jest to inwestycja w przyszłość, gdyż lekcje można zapisać w pamięci komputera i wykorzystać w kolejnych latach pracy dydaktycznej.

Bibliografia

- Martin, D. (2009) *Activities for Interactive Whiteboard*. London: Helbling Languages.

[Izabela Jaros]

Pracownik Instytutu Edukacji Szkolnej, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Autorka wielu artykułów naukowych dotyczących kształcenia językowego najmłodszych uczniów. Przygotowuje rozprawę doktorską na temat implementacji technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji wczesnoszkolnej. Od 2005 r. uzależniona od konkursu ELL. W roku 2011 otrzymała nagrodę honorową ELL za całokształt działań na rzecz edukacji językowej.